

หมายเหตุประกอบงบการเงินประกอบด้วยข้อมูลอะไรบ้าง

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ระบุว่างบการเงินที่สมบูรณ์ประกอบด้วย

1. งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวด
2. งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับงวด
3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับงวด
4. งบกระแสเงินสดสำหรับงวด
5. หมายเหตุประกอบงบการเงิน
6. ข้อมูลเปรียบเทียบของงวดก่อน
7. งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันต้นงวดของงวดก่อน (หากกิจการมีการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติ

ย้อนหลัง การปรับรายการย้อนหลังในงบการเงินหรือเมื่อกิจการมีการจัดประเภทรายการใหม่ในงบการเงิน)

ผู้ใช้งบการเงินอาจสงสัยว่าในหมายเหตุประกอบงบการเงินประกอบด้วยข้อมูลอะไรบ้าง และจะส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินอย่างไร ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 อาจสรุปได้ว่าในหมายเหตุประกอบงบการเงินจะต้องแสดงข้อมูลดังนี้

1. เกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชีเฉพาะที่กิจการใช้ เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีเปิดทางเลือก ให้กิจการเลือกใช้นโยบายทางการบัญชีได้ในบางเรื่อง เช่น การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 ให้ทางเลือกสามารถเลือกวิธีราคาทุน หรือวิธีการตีราคาใหม่ การเลือกใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา วิธีการรับรู้ รายได้ประเภทต่างๆ ของกิจการ เป็นต้น ซึ่งการใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันของแต่ละกิจการจะส่งผลกระทบต่อ จำนวนเงินที่รับรู้รายการในงบการเงินที่แตกต่างกัน เช่น กิจการที่มีอัตรากำไรที่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการ ใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินของแต่ละกิจการจะต้องคำนึงถึง นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันดังกล่าวเพื่อการปรับปรุงให้สามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกันได้

2. เปิดเผยข้อมูลที่กำหนดโดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ไม่ได้นำเสนอไว้ในที่ใดที่งบการเงิน เช่น ข้อมูลประกอบแต่ละรายการที่แสดงในงบการเงิน เช่น

- การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมจากงบแสดงฐานะการเงิน เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับลูกหนี้ เจ้าหนี้ โดยอาจแยก ตามประเภท อายุของหนี้ หรือแยกตามองค์ประกอบต่างๆ เป็นต้น รายละเอียดเกี่ยวกับเงินลงทุนใน บริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม เช่น ชื่อบริษัทและสัดส่วนความเป็นเจ้าของ เป็นต้น
- การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมจากงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับ จำนวนหุ้น และราคาหุ้น เปรียบเทียบ ณ วันต้นงวดและปลายงวด เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบ รายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าหุ้นสามัญ

- การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมจากงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น เช่น ในกรณีที่กิจการนำเสนอค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ในงบกำไรขาดทุน กิจการจะต้องแสดงค่าใช้จ่ายจำแนกตามลักษณะในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย เนื่องจากการแสดงค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ต้องใช้ดุลพินิจในการปันส่วนต้นทุนแก่หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งอาจไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน ผู้ใช้งบการเงินจะสามารถคาดคะแนกระแสเงินสดจากการจ่ายค่าใช้จ่ายตามลักษณะได้ดีกว่า
- การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลในงบกระแสเงินสด เช่น การเปิดเผยข้อมูลให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินได้ถึงการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดจากกิจกรรมจัดหาเงินทั้งที่เป็นรายการที่เป็นเงินสดและรายการที่ไม่ใช่เงินสด (ตัวอย่างรายการที่เป็นเงินสดเช่น การเพิ่มลดของหนี้สินที่เกิดจากการรับหรือจ่ายชำระหนี้เป็นเงินสด ในขณะที่รายการที่ไม่ใช่เงินสดจะเป็นการเพิ่มลดของหนี้สินที่เกิดจากรายการที่ไม่กระทบกับกระแสเงินสดของกิจการ เช่น การซื้อสินทรัพย์เป็นเงินเชื่อ การแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญ เป็นต้น) เพื่อช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

3. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้นำเสนอไว้ในที่ใดในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการทำความเข้าใจการเงินของกิจการ เช่น

- หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาระผูกพันตามสัญญาซึ่งยังไม่ได้รับรู้ เช่น การที่กิจการถูกฟ้องร้องเรียกร้องให้จ่ายค่าจ้างค้างชำระและค่าเสียหายเนื่องจากกิจการบอกลิขสัญญาโดยไม่มีสิทธิและปฏิบัติผิดสัญญา แต่กิจการพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการของกิจการเป็นไปโดยชอบด้วยสัญญา จึงส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแก้ต่างคดี ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง เป็นต้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับข้อสมมติที่ใช้เกี่ยวกับอนาคตและแหล่งที่มาที่สำคัญอื่นของรายการที่ไม่แน่นอนในการประมาณการที่มีอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าวอาจส่งผลให้มีการปรับปรุงในมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินภายในงวดบัญชีถัดไป

นอกจากนั้นการแสดงผลหมายเหตุประกอบงบการเงินกิจการควรแสดงให้เห็นระบบเท่าที่จะทำได้ ยกตัวอย่างเช่น การจัดกลุ่มข้อมูลกิจกรรมดำเนินงานบางกิจกรรมเข้าด้วยกัน การจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่วัดมูลค่าคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน เช่น สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุน การจัดลำดับตามลำดับการแสดงผลรายการในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จและงบแสดงฐานะการเงิน เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจและสามารถเปรียบเทียบข้อมูลในงบการเงินของกิจการเอง หรือเปรียบเทียบกับกิจการอื่นได้ดีขึ้น

ทั้งนี้กิจการต้องไม่ทำให้ความเข้าใจได้ของงบการเงินลดลงโดยการลดความชัดเจนของข้อมูลที่มีสาระสำคัญด้วยข้อมูลที่ไม่มีความสำคัญ หรือโดยการรวมรายการที่มีสาระสำคัญที่มีลักษณะหรือหน้าที่ที่แตกต่างกันไว้ด้วยกัน นั่นคือกิจการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลที่ไม่มีความสำคัญมากจนไปลดความชัดเจนของข้อมูลที่มีสาระสำคัญของกิจการ

อย่างไรก็ตามกิจการต้องพิจารณาว่า ต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่ ในกรณีที่การปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้ใช้งบเข้าใจผลกระทบและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลต่องบการเงินกิจการ นั่นคือหากกิจการเห็นว่ารายการใดมีความสำคัญ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแม้ว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินไม่ได้กำหนดให้เปิดเผยข้อมูลก็ตาม

บรรณานุกรม

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน.

สืบค้นวันที่ วันที่ 20 สิงหาคม 2562 จาก <http://www.tfac.or.th/Article/Detail/78326>